

คำนำ

เอกสารหลักสูตรอบรมแบบ e-Training หลักสูตรการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เป็นหลักสูตรฝึกอบรมภายใต้โครงการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดถือภารกิจและพื้นที่เป็นฐานด้วยระบบ TEPE Online โดยความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะ ตามความสนใจและภารกิจของตัวเอง โดยสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ทุกคน ทุกสถานที่ และทุกเวลา ลดการเข้ารับการประชุม อบรม และพัฒนานอกพื้นที่ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการประหยัดงบประมาณของส่วนราชการและค่าใช้จ่ายส่วนตัวของครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาลดการทิ้งห้องเรียน นักเรียน และพื้นที่ปฏิบัติงานลง โดยใช้หลักสูตรและวิทยากรที่มีคุณภาพ เน้นการพัฒนาโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรอบรมแบบ e-Training หลักสูตรการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ จะสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อยังประโยชน์ต่อระบบการศึกษาของประเทศไทยต่อไป

หลักสูตร

การสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

รหัส TEPE-58101

ชื่อหลักสูตรรายวิชา การสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

วิทยากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา

รายละเอียดหลักสูตร

คำอธิบายรายวิชา

แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ แนวทางการพัฒนาค่านิยมผู้เรียนหลักของคนไทย 12 ประการ ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมและการวิเคราะห์ในบริบทไทยการนำค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ สู่การปฏิบัติ และปัจจัยสำคัญต่อการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
2. อธิบายจุดเน้นของค่านิยมหลักของไทย 12 ประการ
3. อธิบายวิธีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนที่เสริมสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
4. วิเคราะห์วิธีการเรียนรู้ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
5. วิเคราะห์ความหมายของค่านิยมและประเภทค่านิยมในบริบทของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
6. สรุปแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับค่านิยมตามหลักการและแนวคิดสำคัญของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
7. วิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องหรือเหมาะสมกับรูปแบบการพัฒนา ค่านิยมหลัก ของคนไทย 12 ประการ
8. วิเคราะห์กิจกรรมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
9. วิเคราะห์ประโยชน์ของการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่มีต่อการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
10. วิเคราะห์การดำเนินงานสอนของครูที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

สาระการอบรม

- ตอนที่ 1 ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
- ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาค่านิยมผู้เรียนหลักของคนไทย 12 ประการ
- ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมและการวิเคราะห์ในบริบทไทย
- ตอนที่ 4 การนำค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ สู่การปฏิบัติ
- ตอนที่ 5 ปัจจัยสำคัญต่อการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

กิจกรรมการอบรม

1. ทำแบบทดสอบก่อนการอบรม
2. ศึกษาเนื้อหาสาระการอบรมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์
3. ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากใบความรู้
4. สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้
5. ทำใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
6. แสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่สนใจ
7. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมกับวิทยากรประจำหลักสูตร
8. ทำแบบทดสอบหลังอบรม

สื่อประกอบการอบรม

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
2. ใบความรู้
3. วีดิทัศน์
4. แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
5. กระดานสนทนา (Web board)
6. ใบงาน
7. แบบทดสอบ

การวัดผลและประเมินผลการอบรม

วิธีการวัดผล

1. การทดสอบก่อนและหลังการอบรม โดยผู้เข้ารับการอบรมจะต้องได้คะแนนการทดสอบหลังเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70
2. การเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ส่งงานตามใบงานที่กำหนด เข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา

บรรณานุกรม

- วลัย พานิช. (2549). “กิจกรรมพัฒนาค่านิยม” ประมวลบทความกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. วลัย พานิช (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). แนวทางการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ค่านิยมหลัก 12 ประการ. (ร่าง) เอกสารอัดสำเนา.
- Banks, James A. and Banks, Cherry A. McGee. (1999). **Teaching Strategies for the Social Studies**. New York : Addison Wesley.
- Chapin. (2003). **A Practical Guide to Middle and Secondary Social Studies**. Boston : Pearson Publication, Inc..

Charles, C.M. (2004). **Classroom Management for Middle Grades Teachers**. Boston :
Pearson Publication, Inc..

Marsh, Collin. (1999). **Teaching Social Studies**. Brunswick : Prentice Hall.

หลักสูตร TEPE-58101

หลักสูตรการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

เค้าโครงเนื้อหา

ตอนที่ 1 ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

เรื่องที่ 1.1 ค่านิยมของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

เรื่องที่ 1.2 จุดเน้นและพฤติกรรมที่แสดงออกของค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการ

แนวคิด

1. ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการเป็นไปเพื่อให้คนไทยมีพฤติกรรมที่ดีที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดีของไทย เพื่อสร้างประเทศไทยให้เข้มแข็ง

2. ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มีจุดเน้นตามระดับชั้น โดยมีพฤติกรรมแสดงออกแต่ระดับชั้นเพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาค่านิยมอย่างดีสม่ำเสมอ และต่อเนื่องตลอดเวลาที่ศึกษาในโรงเรียน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
2. อธิบายจุดเน้นของค่านิยมหลักของไทย 12 ประการ

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาค่านิยมผู้เรียนหลักของคนไทย 12 ประการ

เรื่องที่ 2.1 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เสริมสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

เรื่องที่ 2.2 วิธีการเรียนรู้ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

แนวคิด

1. การกำหนดวิธีการหลัก 4 รูปแบบ คือ การบูรณาการค่านิยมหลักทั้ง 12 ประการกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดในรูปแบบโครงงาน และการสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันก็เพื่อให้การพัฒนานักเรียนให้มีค่านิยมหลัก 12 ประการ มีความสอดคล้องและครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาที่เป็นระบบและต่อเนื่อง

2. การกำหนดวิธีการเรียนรู้ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เพื่อให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของนักเรียนแต่ละช่วงชั้น ซึ่งจะทำให้การพัฒนานักเรียนเพื่อเสริมสร้างค่านิยมหลักทั้ง 12 ประการ มีความชัดเจนในการจัดการเรียนการสอนและส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

1. อธิบายวิธีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนที่เสริมสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
2. วิเคราะห์วิธีการเรียนรู้ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมและการวิเคราะห์ในบริบทไทย

เรื่องที่ 3.1 ความหมายและประเภทของค่านิยม

เรื่องที่ 3.2 มโนทัศน์สำคัญเกี่ยวกับค่านิยม

แนวคิด

1. ค่านิยมเป็นเรื่องของพฤติกรรมที่แสดงออกจากการที่บุคคลมีค่านิยมที่ยึดถือ คือทุกสังคมปรารถนาให้บุคคลที่เป็นสมาชิกในสังคม มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ค่านิยมมีหลายประเภท ทั้งนี้ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการล้วนจัดอยู่ในประเภทคุณธรรมจริยธรรมและสังคมซึ่งครอบคลุมพฤติกรรมและกิจกรรมของคนไทย

2. แนวคิดสำคัญของค่านิยม คือ ค่านิยมเป็นเรื่องความรู้สึก อารมณ์ จิตใจแสดงออกจากพฤติกรรมที่รวมถึงการตัดสินใจด้วย ค่านิยมที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาความเป็นพลเมืองดี และค่านิยมที่ถูกเลือกและปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิตจะเปลี่ยนแปลงได้ยาก ซึ่งแนวคิดของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ คือการให้คนไทยมีพฤติกรรมในวิถีชีวิตตามค่านิยมหลักทั้ง 12 ประการ หรือเพื่อยึดหลักค่านิยมทั้ง 12 ประการ เป็นแนวทางปฏิบัติตนซึ่งล้วนเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับพลเมืองไทย

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

1. วิเคราะห์ความหมายของค่านิยมและประเภทค่านิยมในบริบทของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
2. สรุปแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับค่านิยมตามหลักการและแนวคิดสำคัญของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

ตอนที่ 4 การนำค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ สู่การปฏิบัติ

เรื่องที่ 4.1 กระบวนการเรียนการสอน

เรื่องที่ 4.2 กิจกรรมที่สำคัญในการเรียนรู้

แนวคิด

1. กระบวนการเรียนการสอนของการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เน้นการอบรมโดยตรง เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจค่านิยมที่ควรยึดถือปฏิบัติ ซึ่งมีหลายกระบวนการ คือ การฟัง การสังเกต การตั้งคำถาม การวิเคราะห์และการลงมือปฏิบัติ โดยผ่านการนำเสนอตัวอย่างหรือบุคคลที่มีการวิเคราะห์ การสะท้อนถึงคุณค่าของค่านิยม การให้ลงมือปฏิบัติ ทำได้ผลงานและการชักชวน ตักเตือนอย่างมีเหตุผล

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญของการพัฒนาค่านิยมหลักของไทย 12 ประการ เป็นการวิเคราะห์หาวิธีการเรียนรู้ค่านิยมแต่ละช่วงชั้นที่มีคนใช้บทเพลง นิทาน เหตุการณ์ต่างๆ สุภาษิตหรือคำประพันธ์ต่างๆ การศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตีความบุคคลตัวอย่างหรือเหตุการณ์จริง รวมทั้งใช้บทบาทสมมติและการแสดงละคร ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เป็นแนวคิดของการอบรมสั่งสอนโดยตรง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูมีผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

1. วิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องหรือเหมาะสมกับรูปแบบการพัฒนา ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
2. วิเคราะห์กิจกรรมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

ตอนที่ 5 ปัจจัยสำคัญต่อการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

เรื่องที่ 5.1 การบริหารจัดการการเรียนรู้

เรื่องที่ 5.2 การดำเนินงานสอนของครู

แนวคิด

1. การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางที่ต้องการและเกิดผลดีจะต้องมีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี การเปิดกว้างในการสื่อสาร ไม่มีการบังคับนักเรียน รวมทั้งการเป็นตัวอย่างที่ดีของครู/ผู้บริหาร ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญ

2. การดำเนินงานสอนของครูไม่ว่าจะเป็นบทบาทการสอนในลักษณะต่างๆ การตั้งคำถามที่เน้นการวิเคราะห์ และการประเมินผล ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างค่านิยมหลักทั้งสิ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูมีผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

1. วิเคราะห์ประโยชน์ของการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่มีต่อการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
2. วิเคราะห์การดำเนินงานสอนของครูที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

ตอนที่ 1 ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

เรื่องที่ 1.1 ค่านิยมของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

ค่านิยมของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ต่อไปนี้เป็นนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพื่อต้องการสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง โดยการสร้างคนในชาติให้มีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำเสนอดังนี้

ค่านิยม	นิยาม
1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงความสำนึกและภาคภูมิใจความเป็นไทย ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม	การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ละความเห็นแก่ตัว รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือสังคม และบุคคลที่ควรให้ รู้จักควบคุมตนเอง เมื่อประสบกับความยากลำบากและสิ่งทีก่อให้เกิดความเสียหาย
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์	การประพฤติตนที่แสดงถึงการรู้จักบุญคุณ ปฏิบัติตามคำสั่งสอน แสดงความรัก ความเคารพ ความเอาใจใส่ รักษาชื่อเสียง และตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ทั้งทางตรงและทางอ้อม	ประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงความตั้งใจเพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม	การปฏิบัติตนที่แสดงถึงการเห็นคุณค่า ความสำคัญภาคภูมิใจ อนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีไทยอันดีงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น พ่อแม่และแบ่งปัน	การประพฤติปฏิบัติตน โดยยึดมั่นในคำสัญญา มีจิตใจโอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่ช่วยได้ ทั้งกำลังทรัพย์ กำลังกาย และกำลังสติปัญญา
7. เข้าใจ เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง	การแสดงถึงการมีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติตนตามหน้าที่และสิทธิของตนเอง เคารพสิทธิของผู้อื่น ภายใต้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่	การปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายไทยมีความเคารพและนอบน้อมต่อผู้ใหญ่
9. มีสติ ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัส	การประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ อย่าง

ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	รอบคอบ ถูกต้อง เหมาะสม และน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี	การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ มีคุณธรรม และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงตัวต่อบาปตามหลักของศาสนา	การปฏิบัติตนให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัย และมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความละอายเกรงกลัวต่อบาป ไม่กระทำความชั่วใดๆ ยึดมั่นในการทำความดีตามหลักศาสนา
12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง	การปฏิบัติตนและให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม

สรุป

ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ คือมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เสียสละ อดทน กตัญญู ใฝ่เรียน รักษ์วัฒนธรรม มีศีลธรรม มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎหมาย ตามพระราชดำรัส มีความเข้มแข็งทั้งกายใจและคำนึงถึงส่วนรวม

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 1.1 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 1.1

เรื่องที่ 1.2 จุดเน้นและพฤติกรรมที่แสดงออกของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

สถานศึกษาควรปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยเน้นการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันจนเกิดเป็นพฤติกรรมที่ยั่งยืน และเพื่อให้มีการพัฒนาและประเมินอย่างเข้มข้น จึงเห็นควรกำหนดจุดเน้นค่านิยมแต่ละช่วงวัย ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เรียนแต่ละระดับชั้นตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ดังต่อไปนี้

ค่านิยม	นิยาม	* สรุปพฤติกรรมที่แสดงออกระดับชั้น (ป.1 – ม.6)
1. มีความรักชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์	การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงความสำนึก และภาคภูมิใจความเป็นไทย ปฏิบัติตามหลัก ศาสนาที่ตนนับถือ และจงรักภักดีต่อสถาบัน พระมหากษัตริย์	แสดงความเคารพ แสดงออก รักษา และดำรงไว้ ปกป้อง หวงแหน ยึดมั่น
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มี อุทิศตนในสิ่งที่ดีงามเพื่อ ส่วนรวม	การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงการยึดมั่นใน ความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริง ต่อตนเองและผู้อื่น ละความเห็นแก่ตัว รู้จัก แบ่งปันช่วยเหลือสังคมและบุคคลที่ควรให้ รู้จักควบคุมตนเองเมื่อประสบกับความ ยากลำบากและสิ่งทีก่อให้เกิดความเสียหาย	พูดจริง ยึดมั่น แบ่งปัน อดทน ไม่ เอาของผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น มุ่งมั่น ไม่หาผลประโยชน์ในทางที่ผิด อาสาทำ ประโยชน์ ไม่ย่อท้อ ปฏิบัติตนเป็น แบบอย่าง สนับสนุน เสียสละ
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์	การประพฤติตนที่แสดงถึงการรู้จักบุญคุณ ปฏิบัติตามคำสั่งสอน แสดงความรัก ความ เคารพ ความเอาใจใส่ รักษาชื่อเสียง และตอบ แทนบุญคุณของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู อาจารย์	เอาใจใส่ รักและเคารพ ปฏิบัติตาม คำสั่งสอน และสนองคุณ ชักชวนให้ เพื่อนและผู้อื่นปฏิบัติ เป็นแบบอย่างใน การปฏิบัติตามคำสั่งสอนและสนองคุณ
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่า เรียน ทั้งทางตรงและทางอ้อม	การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน แสวงหา ความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม	ตั้งใจศึกษา มุ่งมั่นศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ แสวงหาความรู้ และ สร้างงาน โดยใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่ง เรียนรู้
5. รักชาติวัฒนธรรมประเพณีไทย อันงดงาม	การปฏิบัติตนที่แสดงถึงการเห็นคุณค่า ความสำคัญ ภาคภูมิใจ อนุรักษ์ สืบทอด วัฒนธรรมและประเพณีไทยอันดีงาม	เรียนรู้ ปฏิบัติ อนุรักษ์ แสดงออก มีส่วนร่วม เป็นแบบอย่างและสืบทอด
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวัง ดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน	การประพฤติปฏิบัติตนโดยยึดมั่นในคำสัญญา มีจิตใจโอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่ช่วย ได้ ทั้งกำลังทรัพย์ กำลังกาย และ กำลังสติปัญญา	ไม่ลืกล้มยอ เผื่อแผ่และแบ่งปัน ไม่พูด เท็จ พูดจริง ทำจริง มีสติรู้ตัว คิดดีทำ ดี มีเมตตา ช่วยเหลือผู้อื่น
7. เข้าใจ เรียนรู้การเป็น ประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ ถูกต้อง	การแสดงถึงการมีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติ ตนตามหน้าที่และสิทธิของตนเอง เคารพสิทธิ ของผู้อื่น ภายใต้การปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข	ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและสิทธิและ หน้าที่ ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติ และมีส่วนร่วมกิจกรรมประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่	การปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายไทยมีความเคารพและ นอบน้อมต่อผู้ใหญ่	ปฏิบัติตนตามกฎหมายเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับกฎหมาย เคารพนอบน้อม มี สัมมาคารวะ รู้กาลเทศะ
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	การประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ ทำอย่างรอบคอบ ถูกต้อง เหมาะสม และน้อม นำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวมาเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	ปฏิบัติตามพระราชดำรัส ประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน เป็นแบบอย่าง และ นำเสนอให้ผู้อื่นรับรู้

ค่านิยม	นิยาม	* สรุปพฤติกรรมที่แสดงออกระดับชั้น (ป.1 – ม.6)
10. รู้จักดำรงตนอยู่ โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่ายและพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี	การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ มีคุณธรรม และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	ประหยัด และอดออม มีวินัย มีการวางแผน ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เพื่อเพิ่มมูลค่า
11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละออยเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา	การปฏิบัติตนให้มึร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ปราศจากโรคภัย และมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความละออยเกรงกลัวต่อบาป ไม่กระทำความชั่วใดๆ ยึดมั่นในการทำความดี ตามหลักศาสนา	รู้จักแยกแยะ ละเอียดและเกรงกลัวต่อความผิด มีจิตใจที่เข้มแข็ง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง
12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง	การปฏิบัติตนและให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และประเทศชาติ ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม	ดูแลรักษา ร่วมพัฒนาสาธารณสมบัติของโรงเรียน ชุมชน และชาติ

* ปรับตามตารางแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละระดับชั้นตามหลักค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หน้า 7)

สรุป

จุดเน้นค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการเป็นไปตามระดับชั้น แบ่งเป็น 4 ช่วงชั้น โดยเน้นตั้งแต่รักชาติศาสนากษัตริย์ กตัญญู มีระเบียบวินัย ขยายไปยังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การรักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย ปฏิบัติตามพระราชดำรัส จนถึงมีศีลธรรมและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมีความพอเพียง และมีการแสดงออกด้วยพฤติกรรม เช่น การปฏิบัติรักษาดำรงไว้ เป็นแบบอย่าง มีส่วนร่วม ประยุกต์ใช้ เป็นต้น

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 1.2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 1.2

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

เรื่องที่ 2.1 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เสริมสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เสริมสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

ตามนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ด้านการศึกษา มีดังนี้

1. การศึกษาเป็นพื้นฐานในการนำพาประเทศไทยก้าวหน้าอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมและยกระดับการศึกษาในทุกช่วงวัย ให้ทุกส่วนบูรณาการการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ไม่แยกงานด้านการศึกษาจนทำให้ไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

2. การพัฒนาครู/บุคลากรทางการศึกษา เทคโนโลยีในการศึกษาสู่ความทันสมัย โดยมีเด็กเยาวชน นักเรียน นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง การเปลี่ยนแปลงใดๆ ในระบบการศึกษา ต้องตอบโจทย์ให้ได้ว่าการกระทำนั้นๆ เด็กหรือผู้เข้ารับการศึกษาในทุกระดับ จะได้รับประโยชน์อะไร

3. สร้างสรรค์วิธีการ ทำให้เยาวชนไทยมีจิตสำนึกความรักชาติ ผลประโยชน์ของชาติ เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เรียนรู้ภูมิปัญญาในประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของบรรพบุรุษไทย และประเทศไทยในอดีต มีความสำนึกในการตอบแทนคุณของแผ่นดิน ไม่ใช่ก้าวไปข้างหน้าแล้วทิ้งสิ่งดีๆ ที่ผ่านมาไปอย่างสิ้นเชิง

4. ให้ฝ่ายความมั่นคงมีโอกาสให้ความร่วมมือในทุกสถาบันการศึกษา เพื่อสร้างความมีระเบียบวินัย เข้มแข็ง ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และอื่นๆ เพื่อเป็นพลังอำนาจของชาติ

จากนโยบายดังกล่าวได้นำมาสู่การพัฒนาคนไทยให้มีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ที่จะทำให้การพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความยั่งยืน ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชนต้องร่วมมือกันปลูกฝังค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่างๆ ที่สถานศึกษากำหนดให้จัดขึ้น แล้วส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ซึ่งอาจดำเนินการพัฒนาด้วยวิธีการต่างๆ เช่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

1. ผนวกค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เข้ากับการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. จัดโครงการเพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

4. ปลูกฝังค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน

ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ตามนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาตินี้ ครอบคลุมและสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2553 ดังนั้น เพื่อให้การนำค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่ห้องเรียนอย่างเป็นรูปธรรม และมีการ

พัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืนให้เกิดความต่อเนื่อง ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างชัดเจน จึงได้กำหนด
นิยาม จุดเน้น และวิธีการเรียนรู้ ค่านิยมแต่ละช่วงวัยให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

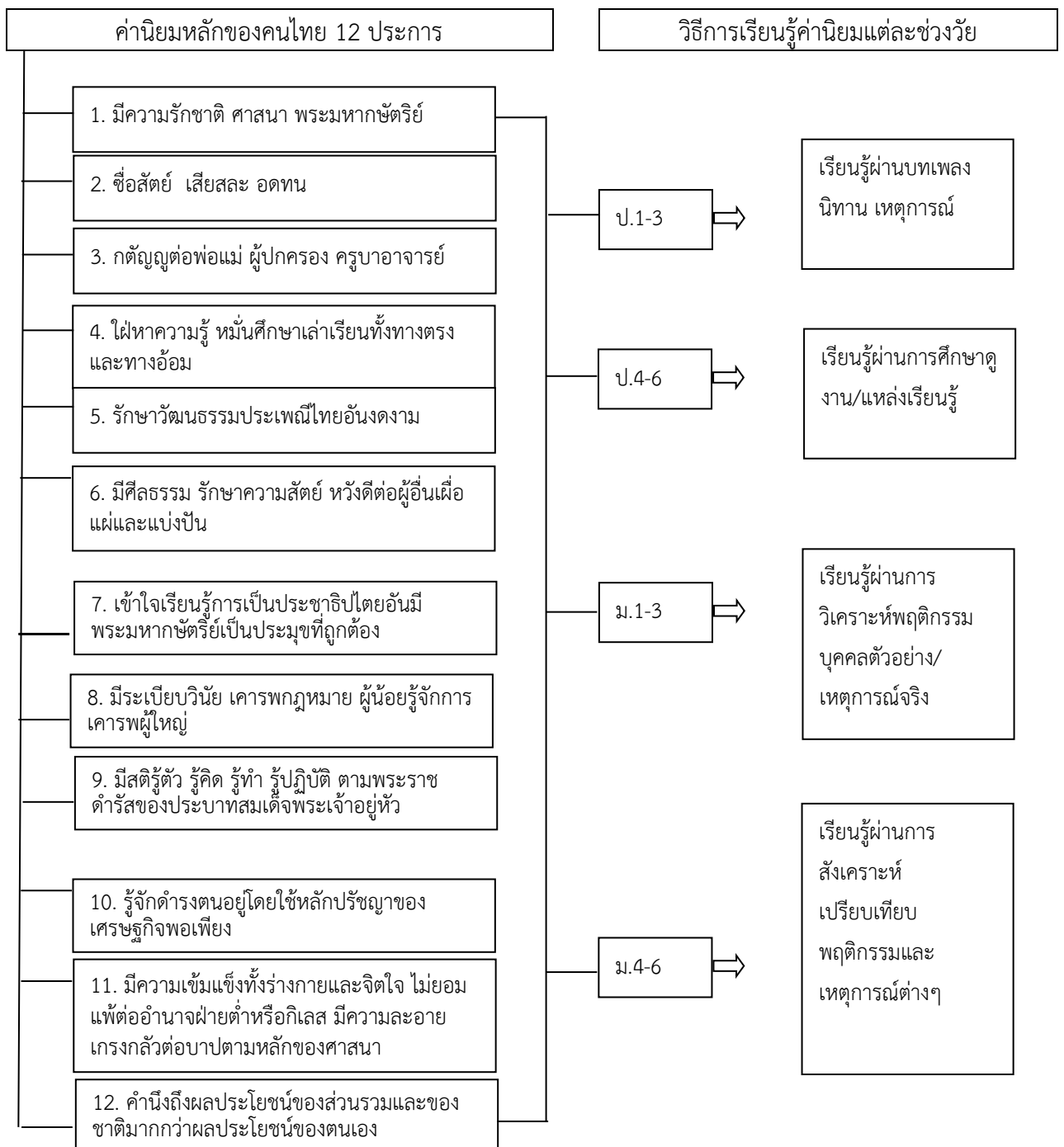
สรุป

การจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนให้มีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ คือ การพัฒนาด้วยวิธีการ 4 รูปแบบ คือ การบูรณาการ ค่านิยมหลักทั้ง 12 ประการ กับการจัดการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดในรูปแบบของโครงการและการสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันของผู้เรียน

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่อง 2.1 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 2.1

เรื่องที่ 2.2 วิธีการเรียนรู้ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ค่านิยมที่เหมาะสมกับวัยและศักยภาพของนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เสนอให้สถานศึกษาควรมีวิธีการเรียนรู้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ในแต่ละช่วงชั้น / ช่วงวัย ดังต่อไปนี้

สรุป

วิธีการเรียนรู้ค่านิยมแต่ละช่วงชั้นและวัยวุฒิ คือ ประถมศึกษาปีที่ 1-3 ควรเรียนรู้ผ่าน เพลง นิทานเหตุการณ์ ประถมศึกษาปีที่ 4-6 ควรเรียนรู้ผ่านการศึกษาดูงาน/แหล่งเรียนรู้ มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ควรเรียนรู้ผ่านการวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลตัวอย่าง/เหตุการณ์จริง และมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ควรเรียนรู้ผ่านการสังเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมและเหตุการณ์ ต่างๆ

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 2.2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 2.2

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมและการวิเคราะห์ในบริบทไทย

เรื่องที่ 3.1 ความหมายและประเภทค่านิยม

ความหมายของค่านิยม

คำว่าค่านิยมหรือภาษาอังกฤษ เรียกว่า Value มาจากคำละติน แปลว่า “Valere” หมายความว่า Strength แปลว่ากำลัง หรือความแข็งแรง

ความหมายของค่านิยมที่น่าสนใจมีดังนี้

Jack R. Frankel อธิบายว่า ค่านิยมเป็นความคิดรวบยอดอย่างหนึ่ง ไม่ได้อยู่ในประสบการณ์แต่อยู่ในจิตใจของบุคคล เป็นตัวแทนคุณภาพของสิ่งที่มีค่าหรือความดี ซึ่งบุคคลนำมาใช้ในประสบการณ์หลายๆ ด้าน ค่านิยมแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งเกี่ยวกับสุนทรียะและอีกส่วนหนึ่งเกี่ยวกับศีลธรรม จรรยา สุนทรียะเกี่ยวข้องกับความงามต่าง ๆ ส่วนศีลธรรมจรรยาเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์เป็นเรื่องของสิ่งที่ถูกและผิด

ค่านิยมเป็นเรื่องราวมาตรฐานที่สังคมตั้งไว้ว่าสิ่งนั้น บุคคลนั้นความคิดนั้นหรือพฤติกรรมนั้นดีหรือไม่ มีคุณค่าหรือไม่มีคุณค่าและการแสดงออกของบุคคลนั้นไม่ว่าจะเป็นการพูด การเขียน สิ่งที่อยู่เบื้องหลังก็คือเหตุผลว่า ทำไมเขาจึงคิดทำเช่นนั้น โดยถือว่าเป็นสิ่งที่ดีที่มีค่าหรืออาจจะไม่ดีไม่ทำโดยถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีไม่งามก็ได้ อีกทั้งค่านิยมของแต่ละบุคคลที่มีระดับต่างกันเช่นบางคนอาจถือว่าการไม่สูบบุหรี่สำคัญกว่าการดื่มสุรา หรือมีค่านิยมที่ว่าการรักษาสันติภาพให้แก่สังคมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ค่านิยมที่ยึดถืออาจมีการขัดแย้งได้ทั้งในระดับที่เป็นส่วนบุคคลและต่างบุคคลด้วย การขัดแย้งเรื่องค่านิยมนี้จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลจะต้องมีการตัดสินใจ อาจสรุปสั้นๆ ว่าค่านิยมเป็นเรื่องของมาตรฐานของพฤติกรรม ความดี ความงามที่บุคคลยึดถือและพยายามรักษาไว้ซึ่งค่านิยมของตนเองที่ยึดถือจะแสดงออกมาจากการตัดสินใจ

Raths, Harmin and Simon ได้เสนอเกณฑ์การที่บุคคลจะมีค่านิยมจะต้องมีพฤติกรรมต่างๆ เป็นกระบวนการ ดังนี้

มีการเลือก	1. เลือกค่านิยมอย่างเสรีไม่มีผู้ใดบังคับ
	2. เลือกจากหลายๆ ตัวเลือก
	3. ตัดสินใจเลือกหลังจากพิจารณาอย่างรอบคอบ ถึงผลกระทบต่างๆ จากค่านิยมหลายๆ ตัวเลือก
ผลที่ได้	4. มีความสุขหรือความพอใจที่ได้ตัดสินใจเลือก
	5. เต็มใจและยึดมั่นในสิ่งที่ได้เลือกแล้ว แสดงให้เห็นปรากฏต่อหน้าคนอื่น
การปฏิบัติ	6. ปฏิบัติในสิ่งที่ตนได้สนใจเลือก
	7. ปฏิบัติสิ่งที่ได้เลือกอย่างสม่ำเสมอจนเป็นรูปแบบของการดำเนินชีวิตของตนเอง

นอกจากนั้น 3 ท่านยังเห็นว่าพฤติกรรมที่คล้ายค่านิยมแต่ยังไม่มีการยึดมั่นที่เด่นชัดรวมทั้งไม่ได้จัดเกณฑ์ทั้ง 7 ข้างต้น เช่น เป้าหมาย ความคาดหวัง ทศนคติ ความสนใจ ความรู้สึกความเชื่อ กิจกรรมต่างๆ ความวิตกกังวลเรียกว่า “Value indicators”

คำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับค่านิยมที่น่าสนใจ คือ ทักษะคติ (attitude) ซึ่งไม่ใช่เป็นค่านิยม เพราะไม่ได้ อยู่ในเกณฑ์หลัก 7 ประการดังกล่าว ทักษะคติเป็นตัวชี้ให้เห็นแนวโน้มหรือ Predisposition อย่างหนึ่งแต่ ไม่ได้มั่นคงเพียงพอที่จะเป็นค่านิยม เป็นความรู้สึกทั่วไปต่อสิ่งแวดล้อม ต่อบุคคล ต่อเหตุการณ์ หรือความคิดเห็นโดยเฉพาะค่านิยมนั้นใช้ได้กว้างกว่าทักษะคติและมีจำนวนน้อยกว่า และส่งผลพฤติกรรมไปยังคนหรือสิ่งที่เป็นกลุ่มใหญ่

ประเภทของค่านิยม

มีผู้แบ่งประเภทค่านิยมไว้ต่างๆ เช่น

Edwin Fenton ได้แบ่งค่านิยมเป็น 3 ประเภท ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนสังคมศึกษาดังนี้

1. Behaviour Values ค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมในห้องเรียน เช่น การเคารพสิทธิของเพื่อนๆ การมีความสุข การแสดงความยุติธรรม

2. Procedural Values ค่านิยมเกี่ยวกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์การคิดอย่างมีเหตุผล เช่น การวิเคราะห์ การมีหลักการและเหตุผล

3. Substantive Values ค่านิยมเกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ศิลธรรม รวมทั้งค่านิยมส่วนบุคคล

Shaver and Strong แบ่งค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการสอน เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. Esthetic Values ค่านิยมทางสุนทรีย์ ใช้การตัดสินความงามเป็นค่านิยมส่วนบุคคล

2. Instrumental Values ค่านิยมเชิงปฏิบัติเป็นค่านิยมที่นำไปสู่ค่านิยมสูงขึ้น เช่น ความรับผิดชอบ การปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน/ห้องเรียน เป็นต้น

3. Moral Values ค่านิยมเกี่ยวข้องกับความจริยธรรม ใช้ตัดสินใจในสิ่งที่เห็นว่าถูกต้อง เป็นค่านิยมสูงสุด

Vincent Presno and Caro Presno ได้แบ่งค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์สรุปได้ ดังนี้

1. Psychological Values เป็นค่านิยมส่วนบุคคลแสดงอารมณ์ ความรู้สึก ทักษะคติ ความชอบ ความสนใจ

2. Social Values เป็นค่านิยมที่คำนึงถึงบทบาทของคนในสังคม ความรับผิดชอบในสังคม รักษา กฎหมาย คำสัญญา ไม่ประพฤติตนเสื่อมเสีย

3. Economic Values เป็นค่านิยมเกี่ยวกับการมีค่ามีราคา ประโยชน์ของสิ่งหรือผลิตผลทรัพย์สิน

4. Ethical Values เป็นค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับตนเอง แสดงให้เห็นคุณค่าของตนเอง เป็นเรื่องความซื่อสัตย์ มีความจริงใจ มีความมุ่งหมายปรารถนาในสิ่งที่ถูกต้อง

5. Social-Ethical Values เป็นค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับวัยตนเองและกลุ่มคน เป็นเรื่องที่ทำเพื่อเห็นแก่สถาบันในสังคม รวมทั้งบรรทัดฐานของสังคม

6. Esthetical Values เป็นค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับความงามของสิ่งต่างๆ

7. Poetic and Literary Values เป็นค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับความไพเราะของคำประพันธ์วรรณคดีต่างๆ ที่มนุษย์คิดขึ้นมา

8. Technological Values เป็นค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ความสะดวกสบายที่ใช้เทคนิคต่างๆ เข้ามาช่วย

9. Legal Values เป็นค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของสังคม

(ข้อมูลข้างต้นปรับจากบทความกิจกรรมการพัฒนาค่านิยมโดย ผศ.ดร.วลัย พานิช, 2549)

ค่านิยมทั้งหมดดังกล่าว จะทำให้บุคคลมองเห็นสังคมที่ตนเองอยู่ในหลายแง่มุมหลายมุม จะมีความระมัดระวังในการตัดสินใจ ตลอดจนมองเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมทั้งหมดเหล่านั้น

จากความหมายและประเภทของค่านิยมตามหลักวิชาการข้างต้น เมื่อพิจารณาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ จะเห็นได้ว่าค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ นี้ จัดอยู่ในประเภทคุณธรรม จริยธรรม และสังคม เช่นรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซื่อสัตย์ เสียสละ มีศีลธรรมมีสติรู้จักละอายต่อบาป เคารพกฎหมาย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นต้น หรือเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินได้แก่ การอดออม การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนและสอดคล้องกับการวางแผนการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนานักเรียนให้มีค่านิยมและแสดงพฤติกรรมตาม วิทยุติ วุฒิภาวะและระดับชั้นเรียนดังที่ระบุไว้ในจุดเน้นการพัฒนาค่านิยมหลักได้แก่ ระดับประถมศึกษา เน้นค่านิยมส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระเบียบของสังคม การเป็นสมาชิกในสังคม คุณธรรมพื้นฐานของสังคม และการพัฒนาตนเองในด้านการเรียน ส่วนในระดับมัธยมศึกษาเน้นค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และส่วนรวม การมีส่วนร่วมของบุคคลในสังคม และการเห็นคุณค่าของตนเอง

สรุป

ค่านิยมเป็นความคิดรวบยอดของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเป็นมาตรฐานที่บุคคลยึดถือและเป็นพฤติกรรมทั้งนี้สังคมมุ่งหวังให้บุคคลมีค่านิยมที่พึงประสงค์ที่เป็นความดี ความงาม ความถูกต้อง ค่านิยมมีหลายประเภท ซึ่งครอบคลุมพฤติกรรมและกิจกรรมของมนุษย์โดยค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการการจัดอยู่ในประเภทคุณธรรมจริยธรรมและสังคม

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 3.1 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 3.1

เรื่องที่ 3.2 แนวคิดสำคัญเกี่ยวกับค่านิยม

แนวคิด (Concept) ที่สำคัญเกี่ยวกับค่านิยม จะเป็นแนวทางที่นำมาสู่การจัดการเรียนการสอน มีดังนี้

1. ค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับ จิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก ค่านิยมเป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกของพฤติกรรม (The feeling component of human behavior) ที่จะแยกไม่ได้กับความคิด (Thinking) ค่านิยมเป็นปัจจัยนำไปสู่พฤติกรรมและการตัดสินใจ (Collin Marsh, 1999)
2. การให้คุณค่าเป็นกระบวนการพัฒนาค่านิยมนั้นๆ การแสดงออกในเรื่องความคิด ทศนคติ ความสนใจ ความซาบซึ้ง และความสงสาร เป็นกระบวนการของการสร้างค่านิยม
3. ค่านิยมด้านต่างๆ ของแต่ละคนจะแสดงออกจากพฤติกรรม และมีความแตกต่างตามสถานการณ์ต่างๆ บุคคลที่ตัดสินใจเลือกค่านิยมและปฏิบัติจนเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต ยากที่จะเปลี่ยนแปลง แม้จะเปลี่ยนแปลงก็ต้องใช้เวลาอันยาวนานในการทดสอบและพิสูจน์เพื่อเปลี่ยนแปลงค่านิยมของตน
4. ค่านิยมที่พึงประสงค์เกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นพลเมือง (Citizenship education) เพราะการสร้างค่านิยมเป็นวัตถุประสงค์ของการศึกษาความเป็นพลเมือง ในบางครั้งการสอนค่านิยมจัดอยู่ในการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะและจริยธรรม (Character and moral education) ที่เน้น “good value” (การนิยามที่ดี/ที่พึงประสงค์) ค่านิยมของแต่ละคน แสดงออกได้จากพฤติกรรม (Chapin, 2003)
5. ค่านิยมเป็นองค์ประกอบสำคัญของการตัดสินใจ ซึ่งการตัดสินใจควรเป็นการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและ เป็นการตัดสินใจที่ฉลาด (Intelligent decision) บุคคลที่ตัดสินใจจะต้องมีความรู้ซึ่งเพียงพอองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการตัดสินใจแต่ยังไม่เพียงพอ เพราะการตัดสินใจที่มีเหตุผลบุคคลนั้นต้องสามารถระบุ และแสดงความชัดเจนของค่านิยมที่ตนเองยึดถือ และเชื่อมโยงกับความรู้ การให้คุณค่าของค่านิยมที่ยึดถือ เป็นส่วนที่สำคัญของกระบวนการตัดสินใจและส่วนใหญ่อ่านค่านิยมจะเป็นตัวกำหนดหรือกำกับความรู้ (James A. Banks and Cherry A. McGee Banks, 1999)

จากแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับค่านิยมตามหลักวิชาการข้างต้น เมื่อพิจารณาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการจะเห็นว่าค่านิยมหลักดังกล่าวเป็นค่านิยมที่พึงประสงค์ของสังคมไทยที่ต้องการให้คนในชาติมีคุณสมบัติและคุณลักษณะดังกล่าว เป็นการสร้างความเข้มแข็งแก่ประเทศโดยผ่านกลไกของการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชนไทย สังคมไทยต้องการพลเมืองที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซึ่งสะท้อนจากค่านิยมหลักทั้ง 12 ประการ จึงอาจกล่าวได้ว่าค่านิยมหลักนั้นเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของไทย ในแต่ละค่านิยมได้มีการระบุพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เรียนในแต่ละค่านิยม เช่น ค่านิยมมีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ **พฤติกรรมที่แสดงออก**ของคนไทยที่มีค่านิยมที่ดี คือ แสดงความเคารพต่อ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ด้วยความภาคภูมิใจ รักและศรัทธาต่อ ชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ รักษาและดำรงไว้ ปกป้อง หวงแหน ยึดมั่นในหลักธรรมศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือค่านิยมใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม **พฤติกรรมที่แสดงออก**ของคนไทยคือ ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน แสวงหาความรู้ มุ่งมั่นศึกษาค้นคว้า เรื่องที่เรียนจากแหล่งความรู้ต่างๆ ใช้สื่อเทคโนโลยี รวมทั้งสร้างงานตามความสนใจของตนเองโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เป็นต้น

ดังนั้นแนวคิดสำคัญของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ คือ การมีค่านิยมที่พึงประสงค์ทั้ง 12 ประการแสดงด้วยการปฏิบัติ / มีพฤติกรรม ซึ่งการมีพฤติกรรม / มีการปฏิบัติตามค่านิยมนั้น เป็นการแสดงถึงความเป็นพลเมืองดี และการจะบรรลุเป้าหมายได้ก็คือการใช้กระบวนการศึกษาเป็นกลไกสำคัญ เพื่อให้ค่านิยมดังกล่าวอยู่ในวิถีชีวิตของคนไทยอย่างยั่งยืน

สรุป

แนวคิดสำคัญของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ คือ ค่านิยมเป็นเรื่องของจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก โดยแสดงพฤติกรรมและความสนใจผ่านกระบวนการเห็นคุณค่าของค่านิยม นั้นๆ ค่านิยมที่บุคคลเลือกและยึดถือปฏิบัติยากที่จะเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลง ต้องใช้เวลานาน นอกจากนี้ค่านิยมเกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นพลเมืองที่เป็นการพัฒนา ค่านิยมที่พึงประสงค์ และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลโดยจะต้องมีค่านิยมเป็นองค์ประกอบ สำคัญ

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 3.2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 3.2

ตอนที่ 4 การนำค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการมาสู่การปฏิบัติ

เรื่องที่ 4.1 กระบวนการเรียนการสอน

การพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการ 4 รูปแบบตามข้อเสนอแนะของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1) การบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ค่านิยมหลักของคนไทยทั้ง 12 ประการ สามารถนำมาบูรณาการกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับค่านิยมหลักของไทย 12 ประการ

ต่อไปนี้เป็นกรนำเสนอตัวอย่างคุณภาพผู้เรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

<p><u>กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</u> <u>คุณภาพของผู้เรียน</u> มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม ปฏิบัติตนตามหลักคำสอน มีค่านิยมที่พึงประสงค์ รับผิดชอบ อยู่ร่วมกับผู้อื่น ทำงานกับผู้อื่น รู้จักการออกและวิธีการเศรษฐกิจพอเพียง รักท้องถิ่น/ประเทศชาติ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดการเรียนรู้ของตนเอง แสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลทำ ประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีต่อสังคม</p>	<p><u>ค่านิยม</u> ค่านิยมหลักทั้ง 12 ประการ</p>
<p><u>กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย</u> <u>คุณภาพของผู้เรียน</u> มีทักษะการใช้ภาษาไทยทั้งการอ่าน เขียน ทั้งการพูด เข้าใจ และเห็นคุณค่าของวรรณคดี วรรณกรรม ภูมิปัญญา ทางภาษา และวรรณกรรมพื้นบ้าน</p>	<p><u>ค่านิยม</u> ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รักษัวัฒนธรรมประเพณีไทย</p>
<p><u>กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์</u> <u>คุณภาพของผู้เรียน</u> สรุปลองค์ความรู้ด้านคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงไปยังศาสตร์อื่นๆ</p>	<p><u>ค่านิยม</u> ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน</p>
<p><u>กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์</u> <u>คุณภาพของผู้เรียน</u> หาความรู้เพิ่มเติม ทำโครงการ/ชิ้นงาน สนใจจะเรียนรู้ การ แสดงความกระตือรือร้น รับผิดชอบ ทำงานด้วยความมุ่งมั่น รอบคอบ ประหยัด ซื่อสัตย์ ทำงานกับผู้อื่นอย่างมีความสุข</p>	<p><u>ค่านิยม</u> ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน คำนึงถึงประโยชน์ ส่วนรวม ปฏิบัติตามพระราชดำรัส</p>

รวมมือปฏิบัติกับชุมชน	
<u>กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา</u> <u>คุณภาพของผู้เรียน</u> มีสุขภาพ เจตคติที่ดี ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง เมื่อมีปัญหาด้านอารมณ์/สุขภาพ ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบข้อตกลง ทำงานกับผู้อื่นอย่างเต็มใจ รับผิดชอบ ปฏิบัติตามสิทธิของตนเอง และเคารพสิทธิของผู้อื่น มีน้ำใจ นักกีฬา ทำงานด้วยความเต็มใจจนประสบความสำเร็จ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร ใช้กระบวนการทางประชาสังคมให้ชุมชนเข้มแข็ง	<u>ค่านิยม</u> มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ใฝ่หาความรู้
<u>กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ</u> <u>คุณภาพของผู้เรียน</u> รู้เข้าใจ เอกลักษณ์ของดนตรี นาฏศิลป์ ชื่นชม ภูมิใจในการละเล่นพื้นบ้าน รู้ เข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมไทย เห็นคุณค่าการสืบทอดนาฏศิลป์ไทย มีส่วนร่วมเสนอแนวคิดอนุรักษ์ดนตรี นาฏศิลป์ไทย	<u>ค่านิยม</u> รักรักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย
<u>กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี</u> <u>คุณภาพของผู้เรียน</u> ทำงานอย่างกระตือรือร้น ตรงเวลา ประหยัด ซื่อสัตย์ รอบคอบ เสียสละ สร้างงานและนำเสนอข้อมูลอย่างมีจิตสำนึก อย่างรับผิดชอบ มีความรู้ความสามารถและคุณธรรม มีทักษะการสืบค้นหาข้อมูลและติดต่อสื่อสาร มีการแสวงหาความรู้ ทำงานอย่างมีคุณธรรม	<u>ค่านิยม</u> ใฝ่หาความรู้ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน
<u>กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ</u> <u>คุณภาพของผู้เรียน</u> ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและค้นคว้า รวบรวมข้อมูล/ข้อเท็จจริง	<u>ค่านิยม</u> ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษา ค้นคว้า

2) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมสถานักเรียน กิจกรรมแสดงละครวีรบุรุษ/วีรสตรี ค่ายคนดีมีคุณธรรม กิจกรรมรักในหลวง กิจกรรมพัฒนาการทำงานอย่างมีคุณค่า กิจกรรมชุมชนสีเขียว กิจกรรมพลเมืองดีของไทย กิจกรรมรณรงค์

3) การจัดโครงการหรือกิจกรรม ได้แก่ โครงการรักษาภาษาไทยรักชาติไทย โครงการเอกลักษณ์ชาติไทย โครงการได้ร่วมธงไทย (วัฒนธรรม รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ความเสียสละของบรรพบุรุษ ตามรอยพระราชดำรัส) โครงการรณรงค์การพัฒนาหลัก 12 ประการ โครงการนักเรียน-สุขภาพสุขภาพใจ

4) กิจกรรมสอดแทรกกิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมหน้าเสาธง จัดนิทรรศการค่านิยมหลัก 12 ประการ จัดทำป้ายนิเทศพระราชดำรัสของในหลวง เสียงตามสายเสนอเพลงแสดงความรัก ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หรือบทความหรือข้อคิดสั้นๆ เกี่ยวกับค่านิยมต่างๆ

รูปแบบการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ดังกล่าว มีหลักการในการสอน คือ ทั้ง 4 รูปแบบ เป็นกระบวนการที่เน้นการอบรมโดยตรง เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจค่านิยมหลักทั้ง 12 ประการ เป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม และต้องมีพฤติกรรมตามค่านิยมหลักทั้ง 12 ประการ ซึ่งแนวความคิดการอบรมสั่งสอน โดยดังนี้เรียกว่า Inculcation โดยมีการอบรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งวิธีการนี้มีกระบวนการ ดังนี้

1) เสนอแบบอย่างบุคคล (Role Model) หรือตัวอย่างที่ดี (Modeling) ที่มีการปฏิบัติตนตาม ค่านิยมนั้นๆ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติ หรือเป็นตัวอย่างให้เกิดความศรัทธาและยึดถือปฏิบัติ เพราะได้เห็นผล อย่างชัดเจน หรืออาจมีการนำเสนอตัวอย่างที่ไม่ดีเพื่อให้เห็นข้อผิดพลาดหรือปัญหาที่เกิดขึ้น จากการไม่ ปฏิบัติหรือยึดถือตามค่านิยมนั้นๆ เพื่อไม่ให้เป็นอย่างในการปฏิบัติตาม

2) จากข้อที่ 1 สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการสำคัญ คือ การวิเคราะห์ที่เป็นระบบเพื่อให้คิดอย่าง มีเหตุผลในสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง มีการเปรียบเทียบ และสามารถสรุปให้เห็นถึงค่านิยมที่ดีที่เรียกว่า เป็นการคิดอย่างสัมมาทิวติ

3) ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มิใช่เน้นที่เนื้อหาของค่านิยมแต่เน้นวิธีการที่จะให้มี ค่านิยมหรือการให้คุณค่าของค่านิยม (Valuing) คือ การรู้จักเลือกค่านิยมมาปฏิบัติ การนำเสนอเรื่องราว ต่างๆ บุคคลต่างๆ จึงต้องมีหลากหลายให้ผู้เรียนเลือก โดยกระบวนการสำคัญ คือ การให้ผู้เรียนได้ ตระหนักในคุณค่าของค่านิยมนั้นๆ ด้วยการนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นสะท้อนออกมา (reflector) เพื่อ แสดงให้เห็นว่านักเรียนเข้าใจถึงสิ่งที่ตนเองยึดถือเป็นค่านิยมนั้นมีคุณค่าอย่างไร

4) การพัฒนาค่านิยมที่เป็นกระบวนการหรือพฤติกรรมที่มีได้อิงเนื้อหาหรือมีเนื้อหารองรับ เช่น การใฝ่รู้ อดทน เสียสละ เป็นต้น ต้องเน้นการปฏิบัติ (action) ผ่านกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

5) รูปแบบการพัฒนาค่านิยมนอกห้องเรียน เป็นการอบรมโดยตรง เน้นคุณค่าของค่านิยมที่ ถูกต้องและควรปฏิบัติตาม กระบวนการดังกล่าวเป็นการชี้แนะนักเรียนอย่างมีเหตุผลด้วยกิจกรรมที่ลงมือ ปฏิบัติด้วยตนเองที่เป็นข้อผูกพัน (Commitment) เช่น ทำโครงการ ทำกิจกรรมเฉพาะเรื่องค่านิยมที่ดั่งงาม ถูกต้องและเหมาะสมกับคนไทยและสังคมไทย ส่วนการบูรณาการค่านิยมหลัก 12 ประการ ในกิจวัตร ประจำวันของนักเรียน ต้องเป็นกระบวนการให้เหตุผลชักชวน สนทนา บอกเล่า โดยสอดแทรกข้อแนะนำ ตักเตือน และชักชวนให้เลือกปฏิบัติค่านิยมที่ถูกต้องดีงาม

สรุป

กระบวนการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ค่านิยม คือ การฟัง การสังเกต การตั้งคำถาม การวิเคราะห์ การลงมือปฏิบัติ ซึ่งเป็นการพัฒนาค่านิยมโดยตรง การนำเสนอตัวอย่าง ต้องมีการ วิเคราะห์ มีการแสดงความคิดเห็นสะท้อนคุณค่าของค่านิยม มีการทำโครงการและชักจูงอย่างมี เหตุผล

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 4.1 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 4.1

เรื่องที่ 4.2 กิจกรรมสำคัญในการเรียนรู้

จากวิธีการเรียนรู้ค่านิยม แต่ละช่วงชั้นที่นำเสนอโดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปกิจกรรมสำคัญได้ดังนี้

1) ใช้บทเพลง นิทาน เหตุการณ์ต่างๆ สุภาษิต หรือคำประพันธ์ต่างๆ โดยใช้คำถามประกอบการอธิบายหรือให้แสดงความคิดเห็นโดยเชื่อมโยงกับค่านิยมนั้นๆ เป็นการพัฒนาความคิดรวบยอด หรือมโนทัศน์ผ่านการพัฒนาทักษะภาษาและการคิด

2) การศึกษาดูงาน/แหล่งเรียนรู้ เป็นการสอนโดยตรง ซึ่งอาจเป็นสถานที่ที่นักเรียนได้เรียนรู้จากของจริง เช่นที่พิพิธภัณฑ์ ศูนย์วัฒนธรรม สถานที่ทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดี และโครงการหรือกิจกรรมที่มีหรือเกิดขึ้นในชุมชน รวมทั้งวิทยากรที่เป็นบุคคล ทั้งนี้กิจกรรมดังกล่าว นักเรียนจะได้เห็นหรือรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งสะท้อนการปฏิบัติตามค่านิยมนั้นๆ

3) การวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลตัวอย่าง/เหตุการณ์จริง เป็นกิจกรรมที่พัฒนาค่านิยมที่พึงประสงค์และปฏิบัติเป็นวิถีชีวิต โดยอาจแสดงตัวอย่างบุคคลที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือเหตุการณ์จริงที่สะท้อนถึงผลดี จากการปฏิบัติตามค่านิยม หรือการแสดงผลกระทบของการมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของบุคคลต่างๆ ที่มีต่อบุคคลนั้นและส่วนรวม

4) การสังเคราะห์ เปรียบเทียบพฤติกรรมและเหตุการณ์ต่างๆ เป็นกิจกรรมที่อาจต่อยอดจากกิจกรรมที่ 3 โดยให้นักเรียนสังเคราะห์หรือสรุปพฤติกรรมของบุคคล/เหตุการณ์จริง ที่ครูอาจนำเสนอในรูปแบบของกรณีศึกษาหรือกรณีตัวอย่าง นอกจากนี้กิจกรรมที่มีการวิเคราะห์พฤติกรรมหรือเหตุการณ์ หรือจากการศึกษาดูงานจากแหล่งต่างๆ นักเรียนอาจได้ข้อสรุปจากสิ่งที่เกิดขึ้นจริงเป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์

5) ใช้บทบาทสมมตินำเสนอเป็นกิจกรรมต่อยอดจากข้อ 3 หรือข้อ 4 ซึ่งเป็นการนำเสนอความคิดเห็นอีกลักษณะหนึ่ง นอกเหนือจากนำเสนอการวิเคราะห์หรือสรุป ด้วยการอภิปรายหรือสรุปด้วยแผนผังความคิด

6) ใช้ละคร (Dramatic play) แสดงเหตุการณ์ประวัติศาสตร์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและจบเรียบร้อยแล้ว และมีการอภิปรายภายหลังการแสดงละครเพื่อจะนำมาสู่ข้อสรุปและการปฏิบัติตามค่านิยมที่พึงประสงค์

สรุป

กิจกรรมสำคัญมีทั้งใช้บทเพลง นิทาน เหตุการณ์ สุภาษิต หรือคำประพันธ์ การศึกษาดูงาน/แหล่งการเรียนรู้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลและเหตุการณ์จริง รวมทั้งบทบาทสมมติและละครต่างๆ

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 4.2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 4.2

ตอนที่ 5 ปัจจัยสำคัญต่อการสร้างค่านิยมหลักของไทย 12 ประการ

เรื่องที่ 5.1 การบริหารจัดการการเรียนรู้

การบริหารจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์คือเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์และเกิดผลดี ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

1) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี จุดมุ่งหมายสำคัญของการพัฒนา ค่านิยม คือการพัฒนาทัศนคติที่ดีและแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยเกิดจากการเห็นคุณค่าของนักเรียน โดยต้องเปิดโอกาสและให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการนำเสนอ ค่านิยม มีการแสดงความคิดเห็นของการให้คุณค่าของ ค่านิยม มีการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริม ค่านิยม เช่น ความสะอาดเป็นระเบียบของโรงเรียน มีภาพหรือรูปปั้นบุคคลสำคัญของชาติในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้ให้นักเรียนมีการวิเคราะห์เลือกแนวทางที่ถูกต้องอย่างมีสัมมาทิว

2) การเปิดกว้างในการสื่อสาร การพัฒนา ค่านิยม ที่ได้ผลต้องมาจากจิตใจและความรู้สึกที่เรียกว่า Internalize การสื่อสารมีลักษณะที่เรียกว่า Mental notes ที่มีได้ ให้นักเรียนฟังอย่างเดียวแต่ต้องให้เกิดความหมายแก่นักเรียนด้วย ไม่ควรครอบงำการอภิปรายต้องฟังความคิดเห็น ความรู้สึกของนักเรียน แม้ว่าการจัดการเรียนรู้จะเพื่อนเน้นการอบรมโดยตรง แต่ควรเปิดใจให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความคิด (Think) รู้สึกเห็นคุณค่า (Feel) และแสดงออก (Behave)

3) ไม่ควรมีการบีบบังคับหรือเรียกร้อง (Demand) ในการพัฒนา ค่านิยม แต่ให้นักเรียนปฏิบัติให้เห็นผลลัพธ์ที่ดี ให้นักเรียนได้รู้สึกว่าเขาสมควรที่จะทำอะไร เพื่อให้ได้สิ่งที่ดี ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดพลัง (energize) ที่มาจากภายในจิตใจ เป็น Internalizes ที่จะทำให้นักเรียนพร้อมที่จะร่วมมือกับครู/ผู้บริหาร

4) การเป็นตัวอย่าง (Model) ที่ดีของครู/ผู้บริหาร การพัฒนา ค่านิยมต้องทำอย่างสม่ำเสมอ เป็นส่วนหนึ่งในการใช้ชีวิตในโรงเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะครูผู้สอน ซึ่งใกล้ชิดกับนักเรียน การที่นักเรียนได้เห็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ค่านิยม เช่น มีเมตตา มีความรับผิดชอบ ให้เกียรติผู้อื่น อดทน มีความพอเพียง หรือปฏิบัติหลักสายกลาง การหมั่นศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ สะท้อนจากการสอน นอกเหนือจากการนำเสนอด้วยตัวอย่าง จากเรื่องจริง ซึ่งจะเป็นการยืนยัน (Confirm) ว่า ค่านิยม นั้นจริง และส่งผลดีแก่ผู้ปฏิบัติจริง ซึ่งจะเป็ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการสร้าง ค่านิยมหลักทั้ง 12 ประการ อย่างยั่งยืนได้

สรุป

การบริหารจัดการเรียนรู้เป็นการจัดการที่จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนได้ผลดี ได้แก่ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การเปิดกว้างในการสื่อสาร ไม่ควรบังคับนักเรียน และการเป็นตัวอย่างที่ดีของครูรวมทั้งผู้บริหาร

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่อง 5.1 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 5.1

เรื่องที่ 5.2 การดำเนินงานสอนของครู

การดำเนินงานส่วนของครูที่เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างค่านิยมมี ดังนี้

1) จัดรูปแบบในการสอนที่นำเสนอโดยสำนักงานและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรูปแบบหลัก 2 ลักษณะคือ

1.1 การบูรณาการกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องวิเคราะห์คุณภาพของผู้เรียน ตัวชี้วัด สาระที่สอดคล้องกับค่านิยม เช่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีคุณภาพของผู้เรียน เนื้อหาและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก ตัวอย่างเช่น ค่านิยมรักชาติวัฒนธรรม ประเพณีไทย เนื้อหาคือ มารยาทไทย แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน การสืบทอดและอนุรักษ์วัฒนธรรมและ ประเพณีไทย เป็นต้น

1.2 การสอนที่เป็นลักษณะของกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เหมาะสำหรับค่านิยม ที่เป็นคุณลักษณะดังตัวอย่างต่อไปนี้

ค่านิยม	กิจกรรม/กระบวนการ
ซื่อสัตย์	การอบรมสั่งสอน การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ
อดทนใฝ่รู้	โครงการทำรายงานการค้นคว้าต่างๆ ใช้งานในรายวิชาหรือ นอกห้องเรียน
ความกตัญญู	บันทึกการกระทำของนักเรียนต่อทั้งพ่อแม่และครูอาจารย์
การเผื่อแผ่แบ่งปัน	อาสาสมัคร ทำประโยชน์แก่สังคมช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่ถูก
การมีระเบียบวินัย	การปฏิบัติตนในห้องเรียน เช่น ตั้งใจเรียน เข้าห้องเรียนตรง เวลาไม่มีพฤติกรรมรบกวนเพื่อน เป็นต้น
การรู้จักอดออม/ประหยัด	อาจเรียนในรูปแบบของการบูรณาการในเนื้อหาของกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษาฯ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ที่มี เนื้อหาสอดคล้องกับค่านิยม และทำกิจกรรมต่อเนื่องนอก ห้องเรียน คือการทำบันทึกสำหรับรายรับ – รายจ่าย และทำ กิจกรรมฝึกการวางแผน

2) การตั้งคำถามที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า เป็นการตั้งคำถามในลักษณะ ต่างๆ

ตัวอย่างลักษณะการตั้งคำถามที่มีการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ ที่เป็นจริง

1. คำถามที่ให้นักเรียนอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้น
2. คำถามที่ให้นักเรียนอธิบายความรู้สึก/ความคิดเห็นต่อเหตุการณ์
3. คำถามให้เล่าประสบการณ์หรือเคยเห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เหมือนกันหรือคล้ายกัน
4. คำถามให้วิเคราะห์สาเหตุการเกิดเหตุการณ์เช่นนั้น
5. คำถามให้นักเรียนแสดงผลกระทบเหตุการณ์ที่ต่อตนเอง ครอบครัวและส่วนรวม โดย สะท้อนให้เห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นดีหรือไม่ดี

6. คำถามให้แสดงถึงวิธีการหรือพฤติกรรมที่จะทำให้เกิดความแตกต่างจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จริง (กรณีเหตุการณ์เกิดขึ้นในลักษณะไม่พึงประสงค์)

7. ในกรณีที่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเหตุการณ์ที่พึงประสงค์ ตั้งคำถามว่าเหตุการณ์ดังกล่าว มีบทเรียนที่ดีอย่างไร และนักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร

ตัวอย่างลักษณะคำถามที่มีการนำเสนอตัวอย่างบุคคล

1. คำถามให้อธิบายการกระทำของบุคคล
2. คำถามให้วิเคราะห์การกระทำว่ามีผลดี/ผลเสียอย่างไร

3. คำถามให้นักเรียนสะท้อนความคิดหรือพฤติกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติและในกรณีที่มีการกระทำไม่พึงประสงค์จากตัวอย่าง ให้นักเรียนเสนอแนวทางปฏิบัติ

3) การประเมินพฤติกรรมที่สะท้อนค่านิยมหลัก การจัดกิจกรรมการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน มีกระบวนการที่เน้นคุณลักษณะที่แสดงจากพฤติกรรม ซึ่งอาจจะสะท้อนได้จากการประเมินตนเอง ประเมินโดยครู หรือประเมินโดยบุคคลอื่นๆ ในกรณีที่แสดงออกนั้นเกี่ยวข้องกับบุคคลนั้นๆ วิธีการที่ใช้เป็นหลัก ได้แก่ การสังเกต การสะท้อนความคิดของนักเรียน การตรวจสอบพฤติกรรม โดยมีเครื่องมือ คือ แบบสังเกต แบบบันทึกของนักเรียน แบบประเมินคุณภาพ แบบสำรวจ แบบตรวจรายการ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีการประเมินค่าที่เป็น rating scale หรือ Rubric Scoring หรือ Checklist ซึ่งเป็นการรวบรวมภาพที่สะท้อนค่านิยมจากพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องศึกษาค่านิยม ค่านิยม และพฤติกรรมที่แสดงออกจากค่านิยมนั้น โดยต้องระบุตัวชี้วัดให้ชัดเจน ครูอาจศึกษาตัวชี้วัดพฤติกรรมจากการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการ เป็นแนวทางในการประเมินค่านิยมหลักของไทยทั้ง 12 ประการ ทั้งนี้การประเมินควรประเมินเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นพฤติกรรม และนำมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์

สรุป

การดำเนินการสอนของครูที่เป็นปัจจัยสำคัญ ได้แก่ รูปแบบในการจัดการเรียนการสอน การตั้งคำถามของครูในการดำเนินกระบวนการสอนและการประเมินผล

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 5.2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 5.2

ใบงานที่ 1.1

ชื่อหลักสูตร การสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
ตอนที่ 1 ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

เรื่องที่ 1.1 ค่านิยมของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้

จงวิเคราะห์ว่าค่านิยมใดต่อไปนี้สัมพันธ์กับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในข้อใด

ค่านิยม

1. การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง
2. การเสียสละส่วนตัวเพื่อส่วนรวม
3. ภูมิใจในความเป็นไทย
4. เคารพสิทธิของผู้อื่น

ค่านิยมหลัก

1.
2.
3.
4.

เฉลย

ค่านิยม

1. การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง
2. การเสียสละส่วนตัวเพื่อส่วนรวม
3. ภูมิใจในความเป็นไทย
4. เคารพสิทธิของผู้อื่น

ค่านิยมหลัก

1. การดำรงตนโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง
2. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม
3. รักษาดี ศาสนา พระมหากษัตริย์
4. เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย

ใบงานที่ 1.2

ชื่อหลักสูตร การสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
ตอนที่ 1 ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

เรื่องที่ 1.2 จุดเน้นและพฤติกรรมที่แสดงออกของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้

จงเลือกจุดเน้นค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มา 1 ระดับชั้น พร้อมทั้งสรุปพฤติกรรมที่แสดงออกของจุดเน้นที่เลือก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย

ตัวอย่าง เลือกจุดเน้นของชั้น ม.1-3 คือค่านิยมลำดับที่ 5,9 และ7 สรุปลักษณะที่แสดงออก ของค่านิยมลำดับที่ 5 คือการเรียนรู้ ปฏิบัติตาม อนุรักษ์มีส่วนร่วม และแสดงออก เป็นแบบอย่างและสืบทอดค่านิยมลำดับที่ 9 คือ การปฏิบัติตามพระราชดำรัสและการประยุกต์ใช้ และค่านิยมลำดับที่ 7 คือการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและสิทธิและหน้าที่ ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และมีส่วนร่วมกิจกรรม

ใบงานที่ 2.1

ชื่อหลักสูตร การสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

เรื่องที่ 2.1 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เสริมสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้

การพัฒนานักเรียนให้มีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการมีวิธีการที่เป็นหลักการในการจัดกิจกรรมอย่างไร และใครเป็นผู้รับผิดชอบในสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย

มีวิธี 4 ประเภทหลักตามสรุป และผู้รับผิดชอบหลัก คือ ครูผู้สอน ครูประจำชั้น และผู้บริหารสถานศึกษา

ใบงานที่ 2.2

ชื่อหลักสูตร การสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

เรื่องที่ 2.2 วิธีการเรียนรู้ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้

วิเคราะห์จุดเน้นการสอนที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ค่านิยมในแต่ละช่วงชั้น

ช่วงชั้น	วิธีการเรียนรู้	จุดเน้นการสอน
1) ป.1 – 3	เรียนผ่านบทเพลง นิทาน เหตุการณ์	1)
2) ป.4 – 6	เรียนผ่านการศึกษาดูงาน/แหล่งเรียนรู้	2)
3) ม.1 – 3	เรียนผ่านการวิเคราะห์พฤติกรรมบุคคล/ เหตุการณ์จริง	3)
4) ม.4 – 6	เรียนผ่านการสังเคราะห์ เปรียบเทียบ พฤติกรรมและเหตุการณ์จริง	4)

เฉลย

ช่วงชั้น	วิธีการเรียนรู้	จุดเน้นการสอน
1) ป.1 – 3	เรียนผ่านบทเพลง นิทาน เหตุการณ์	1) ใช้สื่อที่เป็นของจริง/เหตุการณ์จริง
2) ป.4 – 6	เรียนผ่านการศึกษาดูงาน/แหล่งเรียนรู้	2) ให้นักเรียนการสัมผัสของจริง/ การเห็นของจริง
3) ม.1 – 3	เรียนผ่านการวิเคราะห์พฤติกรรมบุคคล/ เหตุการณ์จริง	3) พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ จากของจริง/เหตุการณ์จริง
4) ม.4 – 6	เรียนผ่านการสังเคราะห์ เปรียบเทียบ พฤติกรรมและเหตุการณ์จริง	4) พัฒนาทักษะการคิดในลักษณะ ต่างๆ จากของจริง/เหตุการณ์จริง

ใบงานที่ 3.1

ชื่อหลักสูตร การสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมและการวิเคราะห์ในบริบทไทย

เรื่องที่ 3.1 ความหมายและประเภทค่านิยม

คำชี้แจง

1. จงตอบคำถามต่อไปนี้

- 1.1 เหตุใดคำว่า ค่านิยมที่มีรากศัพท์ในภาษาละติน จึงหมายถึง กำลังหรือความแข็งแรง
- 1.2 ค่านิยมที่เป็นประเภทคุณธรรม จริยธรรมและสังคมนั้น มีผลอย่างไรต่อสังคม พร้อมทั้งยกตัวอย่างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ที่สอดคล้องกับค่านิยมประเภท ดังกล่าว

เฉลย

- 1.1 อธิบายตามแนวคิดของผู้ศึกษา ซึ่งควรครอบคลุมความสำคัญของค่านิยมว่าค่านิยมมีผลหรือมีอิทธิพลโดยตรง ต่อพฤติกรรมหรือการกระทำซึ่งมีผลต่อตนเองและส่วนรวม และเปลี่ยนแปลงได้ยากโดยต้องใช้เวลาอันนาน มีใช้ทัศนคติหรือความคิด/ความเชื่อ ดังนั้นจึงเป็นการแสดงถึงพลังของค่านิยม
- 1.2 มีผลต่อพฤติกรรมส่วนบุคคล ซึ่งพฤติกรรมที่ดีย่อมส่งผลดีต่อสังคมโดยส่วนรวม เช่นความซื่อสัตย์ เสียสละ ความรับผิดชอบ การมีระเบียบวินัย การรักษากฎหมาย เป็นต้น

ใบงานที่ 3.2

ชื่อหลักสูตร การสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมและการวิเคราะห์ในบริบทไทย

เรื่องที่ 3.2 แนวคิดสำคัญเกี่ยวกับค่านิยม
คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้

จงสรุปแนวคิดสำคัญของค่านิยมและเชื่อมโยงแนวคิดดังกล่าวสู่แนวคิดสำคัญของค่านิยมหลัก
ของคนไทย 12 ประการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย

แนวคิดสำคัญของค่านิยมมี 5 ประการ คือ

1. ค่านิยมเกี่ยวข้องกับจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก แสดงออกเป็นพฤติกรรมและการตัดสินใจ
2. การให้คุณค่าของค่านิยมเป็นกระบวนการพัฒนาค่านิยม
3. ค่านิยมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงยากเมื่อยึดถือปฏิบัติ
4. ค่านิยมที่พึงประสงค์เป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง
5. ค่านิยมเป็นองค์ประกอบสำคัญของการตัดสินใจ

การเชื่อมโยงแนวคิดข้างต้นสู่แนวคิดสำคัญของค่านิยมหลัก 12 ประการ คือ
แนวคิดสำคัญของค่านิยมหลัก 12 ประการ เน้นให้คนไทยมีพฤติกรรมในวิถีชีวิตบน
พื้นฐานของหลักค่านิยม 12 ประการอันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของความเป็นพลเมืองที่ดี

หรือ

แนวคิดสำคัญของค่านิยมข้างต้นสอดคล้องกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เพราะถ้า
นักเรียนยึดถือค่านิยมดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติจึงยากจะเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ต้องผ่านกระบวนการพัฒนา
ค่านิยมซึ่งเป็นกลไกสำคัญและการพัฒนาค่านิยมถือว่าเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อความเป็น
พลเมือง

ใบงานที่ 4.1

ชื่อหลักสูตร การสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
ตอนที่ 4 การนำค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติ

เรื่องที่ 4.1 กระบวนการเรียนการสอน

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้

- 1) จงเลือกรูปแบบการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มา 1 รูปแบบจาก 4 รูปแบบ และวิเคราะห์ว่ากระบวนการเรียนรู้แบบใดเหมาะสมสำหรับรูปแบบที่เลือก
- 2) ยกตัวอย่างรูปแบบการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ที่ท่านได้ปฏิบัติและวิเคราะห์ว่าเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอนในลักษณะใด

เฉลย

- 1) กระบวนการเรียนการสอนที่นำเสนอ 5 ประเภทนั้น กระบวนการเรียนรู้ 1-4 เหมาะกับรูปแบบที่ 1 ส่วนกระบวนการเรียนรู้ที่ 5 เหมาะสำหรับรูปแบบที่ 2-4
- 2) วิเคราะห์ตามกระบวนการสอนที่นำเสนอ ซึ่งอาจมีการผสมผสาน กระบวนการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ได้

ใบงานที่ 4.2

ชื่อหลักสูตร การสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

ตอนที่ 4 การนำค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติ

เรื่องที่ 4.2 กิจกรรมสำคัญในการเรียนรู้

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้

พฤติกรรมต่อไปนี้ เป็นการแสดงออกของค่านิยม จงวิเคราะห์กิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมดังกล่าว (อาจมีหลายกิจกรรมก็ได้)

พฤติกรรม	กิจกรรม
1. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน	1
2. ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	2
3. รักษาสาธารณสมบัติ	3
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน	4

เฉลย	กิจกรรม
1. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน	1. ใช้การเปรียบเทียบพฤติกรรมและให้มีการปฏิบัติตามสภาพจริง 2. กิจกรรมรณรงค์
2. ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	1. จัดโครงการประหยัดไฟฟ้า น้ำประปาในโรงเรียน 2. วิเคราะห์คุณค่าของการประหยัดทรัพยากรและนำเสนอกิจกรรมประหยัดทรัพยากรที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง 3. เชิญวิทยากรมาบรรยายเรื่องการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและอภิปรายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง
3. รักษาสาธารณสมบัติ	1. จัดกิจกรรมแบ่งกลุ่มนักเรียน ดูแลพื้นที่ต่างๆ ภายในโรงเรียน 2. จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์โดยทำความสะอาดสาธารณสมบัติ ชุมชนใกล้โรงเรียน
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน	เสนอการศึกษาค้นคว้าด้วยโครงงานตามความสนใจ หรือจัดกิจกรรมค้นคว้าต่อเนื่องจากบทเรียน

ใบงานที่ 5.1

ชื่อหลักสูตร การสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
ตอนที่ 5 ปัจจัยสำคัญต่อการสร้างค่านิยมหลักของไทย 12 ประการ

เรื่องที่ 5.1 การบริหารจัดการการเรียนรู้
คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้

วิเคราะห์ประโยชน์ของหลักการจัดการเรียนรู้ที่มีผลต่อการสร้างค่านิยมหลัก พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย

ทำให้การพัฒนาคนนิยมไปในทิศทางที่ต้องการและเกิดผลดี เช่น การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนโดยให้นักเรียนปฏิบัติจริง การให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น จะทำให้เขามีโอกาสคิดและเห็นคุณค่าด้วยตนเอง การไม่บีบบังคับจะให้นักเรียนพร้อมจะร่วมมือและการที่ครูมีพฤติกรรม/มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จะเป็นตัวอย่างให้นักเรียน ได้ปฏิบัติตามค่านิยมต่างๆ อย่างดี

ใบงานที่ 5.2

ชื่อหลักสูตร การสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
ตอนที่ 5 ปัจจัยสำคัญต่อการสร้างค่านิยมหลักของไทย 12 ประการ

เรื่องที่ 5.2 การดำเนินงานสอนของครู
คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้

ยกตัวอย่าง จากการดำเนินการสอนค่านิยมของท่าน และอธิบายว่าการดำเนินการสอนดังกล่าว เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการอย่างไร โดยพัฒนาประเด็นลักษณะการดำเนินการสอน การตั้งคำถาม และการประเมินผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย

ยกตัวอย่างและอธิบายการดำเนินการสอน เช่น ลักษณะของการดำเนินการสอน มีประเด็นคำถามอย่างไร รวมทั้งวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

เช่นตัวอย่าง ค่านิยมการเป็นประชาธิปไตย เป็นการบูรณาการในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีการอภิปราย ตั้งคำถามประเด็นการเป็นประชาธิปไตยในเรื่องความหมาย ความสำคัญ ความเกี่ยวข้องกับสิทธิและการละเมิดสิทธิ การประเมินด้วยการสังเกตภายในโรงเรียน เช่น การใช้ห้องสมุดที่เป็นสถานที่สาธารณะของนักเรียนทุกคน หรืออาจให้ทำบันทึกเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือการกระทำใดที่เป็นสิทธิของนักเรียนและมีผู้ใดละเมิดสิทธิของนักเรียน หรือนักเรียนเองไปละเมิดสิทธิของผู้อื่นหรือไม่ พร้อมทั้งแสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล เป็นต้น